DJEČJI VRTIĆ VLADIMIR NAZOR
KASTAV

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA VLADIMIR NAZOR ZA PEDAGOŠKU 2016./2017. GODINU

Ravnateljica: Helena Ninković Budimlija, prof.

Kastav, rujan 2016.

VIZIJA: Vrtić va Kastve i svete, Kastav va vrtiće i svete

MISIJA: Sretno odrastanje u zajednici njegovanjem vlastite tradicije i kulture te učenje o svijetu kroz poštivanje i uvažavanje različitosti

Izrazi koji se u Kurikulumu za pedagošku 2016./2017. godinu koriste u muškome rodu neutralni su i odnose se i na muške i na ženske osobe.

NAZIV: **DJEČJI VRTIĆ VLADIMIR NAZOR**

ŽUPANIJA: **PRIMORSKO-GORANSKA**

GRAD: **KASTAV**

ADRESA: **SKALINI ISTARSKOG TABORA 1, 51215 KASTAV**

E-MAIL: **ravnateljica@vrtic-kastav.com**

URL: **www.vrtic-kastav.com**

TELEFON: **051 829 360**

FAX: **051 829 361**

MATIČNI BROJ: **1478354**

OIB: **85461853135**

IBAN: **HR5423400091117046795**

OSNIVAČ: **GRAD KASTAV**

GODINA OSNIVANJA: **1999.**

RAVNATELJICA: **HELENA NINKOVIĆ BUDIMLIJA, prof.**

PODRUŽNICE:

- **MAVRICA – ENGLESKA SKUPINA**
- **HALUGICA – SPINČIĆI**
- **KASTAFSKE SARDELICE**

Ustanova je upisana u Trgovački sud u Rijeci pod registarskim brojem (MBS) 040151002

dana 16.12.1999. godine.

Sadržaj

1. Uvod.....1

2. Ustrojstvo programa.....5

2.1. Karakteristike programa.....6

2.2. Redoviti programi.....7

2.3. Program predškole.....9

2.4. Kraći programi učenja stranih jezika.....10

3. Materijalni uvjeti.....12

4. Odgojno-obrazovni rad.....15

5. Njega i skrb za tjelesni rast i zdravlje djece.....18

6. Naobrazba i usavršavanje odgojnih djelatnika.....21

7. Suradnja s roditeljima.....22

8. Suradnja s vanjskim ustanovama.....23

9. Vrednovanje programa.....24

9.1. Vanjsko vrednovanje.....24

9.2. Unutarnje vrednovanje.....25

10. Financiranje programa.....27

11. Zaključak.....28

1. Uvod

Temeljna uloga predškolskoga odgoja i obrazovanja odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života. Svrha je predškolskoga odgoja i obrazovanja osigurati takve uvjete koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta te osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci. U ustanovama predškolskog odgoja i obrazovanja stvaraju se materijalni i kadrovski uvjeti te društveno okružje za kvalitetan život djeteta.

Obveza je svake ustanove predškolskog odgoja i obrazovanja kontinuirano usklađivanje s nacionalnim zahtjevima koji su sadržani u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje koji sadrži polazišta, vrijednosti, načela i ciljeve, generirane iz višegodišnjih iskustava razvoja odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma vrtića u Republici Hrvatskoj te dosega hrvatskih i međunarodnih znanstvenika u području teorije ranog i predškolskog odgoja. Ta polazišta, vrijednosti, načela i ciljevi predstavljaju okosnicu oblikovanja odgojno-obrazovnoga procesa i kurikuluma svakog vrtića, kao i sustava ranog i predškolskog odgoja u cjelini.

Načela kojima se osigurava unutarnja usklađenost svih sastavnica Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, pa tako i kurikuluma Dječjeg vrtića Vladimir Nazor su:

- **Fleksibilnost odgojno-obrazovnoga procesa u vrtiću**

Vrtić osigurava uvjete za ostvarivanje visoke razine fleksibilnosti odgojno-obrazovnoga procesa koja omogućuje prilagodljivost konkretnim mogućnostima, potrebama i interesima djece i odraslih u ustanovi, kao i uvjetima i kulturi sredine u kojoj ustanova djeluje. Fleksibilno strukturiran odgojno-obrazovni proces omogućuje izražavanje prijedloga, inicijativa i sugestija djece i odraslih, a pretpostavka je tvorbe otvorenoga, razvojnoga, humanistički i sukonstruktivistički orijentiranoga kurikuluma ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

- **Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom**

Obitelj i vrtić su dva temeljna sustava u kojem se dijete rane i predškolske dobi razvija i raste, zadovoljava svoje osnovne potrebe, stječe prve spoznaje o sebi i svijetu oko sebe, uči o komunikaciji i odnosima, suživotu, zajedništvu, toleranciji, razvija svoje potencijale i stječe spoznaje i vještine prijeko potrebne za čitav život. To je moguće jedino u onim zajednicama (obitelji i vrtiću) koje osiguravaju optimalne uvjete cjelovitog razvoja djeteta. Kako su roditelji tj. skrbnici djeteta (i ostali članovi uže obitelji) i odgajatelji osobe koje se najintenzivnije skrbe o djetetu i njegovoj dobrobiti, nužno je osigurati izravnu, kvalitetnu i ohrabrujuću komunikaciju među njima kako bi informacije o djetetu mogle nesmetano i dvosmjerno cirkulirati.

Pretpostavke za građenje i održavanje suradničkih/partnerskih odnosa su poštovanje, prihvaćanje različitosti, ohrabrivanje, podržavanje, aktivno slušanje i ostala ponašanja koja omogućavaju reciprocitet u razmjeni informacija u svezi s djetetom te primjereno i usklađeno odgojno-obrazovno djelovanje prema djetetu (roditelja i odgajatelja), sve s ciljem djetetove dugoročne dobrobiti.

❖ **Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju**

Pretpostavke za uspostavljanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju su:

- kvalitetna suradnja (partnerstvo) u sklopu i među različitim razinama odgojno-obrazovnoga sustava (podsustava)
- kvalitetna suradnja svih podsustava s obiteljima djece i lokalne zajednice

Krajnji cilj kvalitetne suradnje svih podsustava jest njihova spremnost i pripremljenost za primjereni prihvat djeteta i postizanje kontinuiteta njegova razvoja, odgoja i učenja.

❖ **Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse**

Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse moguće je osnaživati uz pomoć:

- kontinuiranog istraživanja i unapređivanja kvalitete odgojno-obrazovnoga pocesa od samih praktičara – odgajatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića
- osposobljavanja praktičara – odgajatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića za istraživanje i aktivno promišljanje vlastite odgojno-obrazovne prakse (na razini inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja), u smjeru razvoja refleksivne prakse
- povezivanja svih sudionika odgojno-obrazovnoga procesa koji uče, istražuju i mijenjaju odgojnu i obrazovnu praksu i dijele to iskustvo s drugima (posebice sustručnjacima i roditeljima) u zajednice koje uče što osigurava oživotvorenje ideja sadržanih u Nacionalnome kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u samu odgojno-obrazovnu praksu

Pri izradi našeg Kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja i lokalne zajednice. U planiranju aktivnosti vodimo se zadanim načelima prilagođenim našim potrebama.

Vrijednosti istaknute Nacionalnim kurukulumom: znanje, humanizam i tolerancija, identitet, odgovornost, autonomija i kreativnost prožimaju Kurikulum Dječjeg vrtića Vladimir Nazor. Te vrijednosti usmjeravaju odgojno-obrazovni rad k osiguravanju individualne i društvene dobrobiti.

Kurikulum naše ustanove oblikovan je u skladu sa specifičanim kontekstom tj. Vrtićkom kulturom te kulturu i tradicijom zajednice u kojoj se ustanova nalazi. Dan je naglasak na stvaranje odgovarajućih organizacijskih uvjeta koji se temelje na suvremenom shvaćanju djeteta.

Prioritetna područja unapređenja u Dječjem vrtiću Vladimir Nazor u ovoj pedagoškoj godini su:

1. Unaprijediti sigurnost i organizaciju boravka djece na vanjskom prostoru

2. Fleksibilnost odgojno-obrazovnog rada

3. Unaprijediti materijalni kontekst odgojno-obrazovnog rada

4. Tražiti nova rješenja pri organizaciji poslijepodnevnog odmora i posluživanju ručka

2. Ustrojstvo programa

U Dječjem vrtiću Vladimir Nazor provode se sljedeći programi:

- redoviti cjelodnevni programi u trajanju do 10 sati, za djecu od 1 do 3 godine
- redoviti cjelodnevni programi u trajanju do 10 sati, za djecu od 3 do 7 godina
- redoviti cjelodnevni program ranog učenja engleskog jezika s elementima Montessori pedagogije, za djecu od 3 do 7 godine
- redoviti poludnevni programi u trajanju od 5,5 sati, za djecu od 3 do 7 godina
- kraći program učenja engleskog jezika, za djecu od 4 godine do polaska u školu
- kraći program učenja talijanskog jezika, za djecu od 4 godine do polaska u školu
- program predškole, za djecu u godini prije polaska u školu

Svi programi usmjereni su na zadovoljavanje osobne, emocionalne, tjelesne, obrazovne i socijalne dobrobiti djeteta.

Polazište svih programa, temelj dugoročnog i kratkoročnog planiranja je :

- uvažavanje djeteta kao cjelovitog bića
- uvažavanje djeteta kao istraživača
- uvažavanje djeteta kao socijalnog subjekta sa specifičnim potencijalima
- uvažavanje djeteta kao aktivnog građanina zajednice

2.1. Karakteristike programa

Program	Objekt	Broj skupina	Broj djece	Trajanje programa
Redoviti cjelodnevni programi u trajanju od 7 do 10 sati, za djecu od 1 do 3 godine	Kastafske sardelice	5	80	10 sati dnevno
Redoviti cjelodnevni programi u trajanju od 7 do 10 sati, za djecu od 3 do 7 godina	Glavni objekt Halugica-Spinčići	8	175	10 sati dnevno
Redoviti cjelodnevni program ranog učenja engleskog jezika, za djecu od 3 do 7 godina	Mavrica – Skupina Englezi	2	39	10 sati dnevno
Redoviti poludnevni programi u trajanju od 5,5 sati, za djecu od 3 do 7 godina	Glavni objekt Kastafske sardelice Halugica-Spinčići	8	11	5,5 sati dnevno
Kraći program učenja engleskog jezika, za djecu od 4 godine do polaska u školu	Glavni objekt Halugica-Spinčići	2	cca 20	1 sat tjedno

Kraći program učenja talijanskog jezika, za djecu od 4 godine do polaska u školu	Glavni objekt	1	cca 10	1 sat tjedno
Program predškole, za djecu u godini prije polaska u školu	Glavni objekt	1	cca 15	4 sata dnevno

2.2. Redoviti programi

Redoviti programi su cjeloviti razvojni programi odgoja i obrazovanja u dobi od godine dana do polaska u školu koji su namijenjeni djeci s ciljem zadovoljavanja njihovih potreba i potreba roditelja.

Organizacija programa je fleksibilna i prilagođava se potrebama djece. U ovoj pedagoškoj godini uvodimo promjene vezane za poslijepodnevni odmor djece i posluživanje obroka što je vezano uz blagovaone u objektima Vladimir Nazor i Kastafske sardelice. Uvažavajući suvremeno poimanje odgojno obrazovnih elemenata, ustrojene su mješovite skupine.

U redovitim programima najjasnije se mogu uočiti temeljne postavke suvremenog shvaćanja djeteta i djetinjstva:

- dijete je osobnost od rođenja
- dijete nije objekt u odgojnom procesu, već socijalni subjekt
- djetinjstvo je životno razdoblje koje ima svoje vrijednosti i kulturu
- djetinjstvo je proces socijalne konstrukcije
- djetinjstvo je definirano prostorom, vremenom i kulturom

Značajke redovitih programa u Dječjem vrtiću Vladimir Nazor su:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje te stvaranje poticajnog materijalnog i socijalnog okruženja

- poznavanje zakonitosti rasta i razvoja djece te na osnovi toga razumijevanje, prepoznavanje dječjih potreba, prava i planiranje rada
- poticanje partnerskog odnosa s roditeljima u cilju optimalnog razvoja djeteta
- poticanje cjelovitog razvoja svih kompetencija kod djece
- primjenom suvremenih oblika rada i učenja predškolske djece zasnovanim na najnovijim znanstvenim spoznajama
- fleksibilan pristup u organizaciji i učenju
- stabilno unapređenje komunikacijskih procesa svih sudionika
- osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći najbolje iskazati svoje potencijale
- dokumentiranje i raspravljanje vlastite prakse

Krajnji cilj programa je stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života te osiguravanje takvih uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta i osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci kroz zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta. To ostvarujemo kroz:

- osmišljavanje aktivnosti i projekata u kojima dijete ima priliku iskazati svoje potencijale u svoj punini
- stvaranje kreativnog i poticajnog ozračja (raznovrsni materijali za istraživanje i stvaranje)
- autentično, zainteresirano i neinvazivno ponašanje odgajatelja
- usvajanje vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom okruženju

Namjena programa

Redoviti programi provode se za djecu od jedne godine do polaska u osnovnu školu.

Skupine dijelimo prema kronološkoj dobi djeteta u tzv. jasličke skupine (djeca od 1. do 3. godine) i vrtićke skupne (djeca od 3. do 7. godine). U svim skupinama potiče se socijalna interakcija i suradničko učenje djece različite dobi.

U redovitim programima posebno se izdvajaju naše dvije skupine u objektu Mavrica čiji se rad odvija na engleskom jeziku. Djeca usvajaju engleski jezik kao što bi i materinski – spontano i situacijski što znači da je glavni poticaj djetetu okruženje koje mu je blisko i prepoznatljivo.

Redoviti poludnevni program u trajanju od 5,5 sati, za djecu od 3 do 7 godina implementiran je u skupine cjelodnevnog programa. Korisnici tog programa su djeca koja ne koriste popodnevni odmor. Većinom to su djeca s raznim razvojnim poteškoćama.

2.3. Program predškole

Program predškole realizirat će se u trajanju od minimalno 250 sati. Program se organizira u poslijepodnevnim satima zbog prostornih mogućnosti. Dječji vrtić Vladimir Nazor je jedina ustanova na području Grada Kastva koja provodi program predškole za djecu koja nisu polaznici redovitih programa vrtića.

Specifični ciljevi ovog programa proizlaze iz psiholoških uvjeta optimalnog razvoja djeteta u godini dana prije polaska u školu:

- osiguranje inicijative i uspješnosti djeteta (omogućiti samostalno planiranje i provođenje aktivnosti, pomagati djetetu da uvidi želje i potrebe drugih, organizirati raznolike aktivnosti kako bi svako dijete imalo priliku pokazati inicijativnost i uspješnost)
- poticanje intelektualnog razvoja (omogućiti opažanje okoline svim osjetilnim putovima, osigurati mnogo istraživačkih aktivnosti i eksperimentiranja, poticati razvoj pažnje i pamćenja)
- osiguravanje uzora za igru (omogućiti djeci susretanje s modelima poželjnog ponašanja, poštovati potrebe djece)
- odlasci na poludnevne i cjelodnevne izlete i u Gradsko kazalište lutaka

Program predškole je trajanjem kraći od redovitih programa, no zastupljene su sve navedene dobrobiti za dijete. Poimanje programa predškole kao *male škole u kojoj se uči pisati i čitati* je odavna napušten. Učenje djeteta je cjelovito, nije rascjepkano po predmetima (*pisanje i čitanje)*. Realizacija programa predškole zahtjeva visoku prilagodljivost mogućnostima, potrebama i sposobnostima djeteta u danom vremenskom okviru. Ovaj program omogućava zadovoljavanje svih djetetovih potreba, a posebno njegovih potreba za sigurnošću, pripadnošću, ljubavlju, samopoštovanjem i poštovanjem drugih osoba te potrebe za samoostvarenjem njegovih osobnih potencijala. Svakom su djetetu osigurani optimalni uvjeti za razvijanje i unaprjeđivanje vještina, navika i kompetencija te stjecanje spoznaja i zadovoljavanje interesa koji će mu pomoći u prilagodbi na nove uvjete života, rasta i razvoja u školskom okruženju.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci koja nisu obuhvaćena redovitim vrtićkim programima, a školski su obveznici. Program je besplatan za roditelje.

Planom upisa predviđeno je upisati 20 djece.

2.4. Kraći programi učenja stranih jezika

Odgoj predškolske djece zasniva se na humanističko razvojnom pristupu koji pridonosi povoljnom cjelovitom razvoju osobnosti djeteta i samoj kvaliteti njegova života u cjelini kroz izražavanje, ostvarivanje i maksimalno razvijanje individualnih mogućnosti i potreba djeteta. Stoga je program ranog usvajanja stranog jezika utemeljen na humanističko-razvojnoj koncepciji izvanobiteljskog odgoja i obrazovanja predškolske djece, gdje svako dijete ima pravo na cjelovit rast i razvoj u skladu s vlastitim sposobnostima, potrebama i interesima te smjernicama Nacionalnog kurikuluma. Pojačani interes za ponudom programa ranog učenja talijanskog jezika proizlazi iz želja djece i roditelja za ranim učenjem talijanskog jezika koji se pokazuje kao potreba uslijed gospodarsko-geografskog položaja te kulturno povijesne i turističke povezanosti našega kraja sa talijanskom regijom.

Interes za engleski jezik prisutan je u našoj kulturi već godinama. U kraći program učenja engleskog jezika redovito se upisuje značajno više djece u odnosu na talijanski program.

Kraći programi teže stvaranju uvjeta za potpun i skladan razvoj sigurnog, samostalnog i uravnoteženog ljudskog bića s posebnim naglaskom na razvijanje vještina komunikacije na stranom jeziku putem poticajnog okruženja koji utječe na razvoj djetetove prirodne znatiželje, samostalnosti i sposobnosti učenja. Sukladno djetetovim razvojnim mogućnostima, sposobnostima i potrebama rad sa djecom temeljit će se na principu postupnosti i sistematičnosti uz osiguravanje uvjeta za promicanje cjelovitog i primjerenog razvoja svakog djeteta.

Cilj nam je omogućavanje daljnjeg djelovanja postojećih, kraćih specijaliziranih programa ranog učenja stranih jezika, koji se od 2009. godine iznimno uspješno provode u ustanovi, zadovoljavanje interesa djece i roditelja za ranim usvajanjem stranih jezika uz povećanje broja djece obuhvaćene programima te omogućavanje učenja i upoznavanja stranog jezika i kulture od najranije dobi na djeci pristupačan način. Pritom ćemo osigurati poticajno okruženje (kroz oblikovanje prostora- materijalne sredine, osiguravanja adekvatne opreme i stručnog kadra) u kojem će dijete spontano učiti strani jezik kroz svakodnevne situacije, radnje i aktivnosti. Također, htjeli bismo razmjenom iskustava i suradnjom s drugim odgajateljima i stručnjacima uključenim u neki od oblika ranog usvajanja stranog jezika doprinijeti podizanju kvalitete provođenja programa stranih jezika.

Programom obuhvaćamo sljedeće zadaće:

- zadovoljavanje osnovnih bioloških potreba kao i potreba za sigurnošću, pripadanjem, samopouzdanjem i samopoštovanjem uz razvijanje pozitivne slike o sebi, svojim osobitostima, mogućnostima i postignućima
- poticati cjelokupni razvoj djeteta
- poštivanje i zadovoljavanje aktualnih potreba i interesa djece
- usvajanje pravilnog izgovora i intonacije uz razvoj sposobnosti razumijevanja i vještine komuniciranja na talijanskom jeziku
- poticanje i pobuđivanje znatiželje i pozitivnog odnosa prema novom načinu komunikacije i učenju talijanskog jezika

- senzibilizirati djecu za jezik, kulturu i običaje drugih naroda
- utjecati na razvoj želje za usvajanjem stranog jezika te uočavanja prednosti poznavanja istog
- razvijanje sposobnosti usvajanja i oblikovanja pojmova i predodžaba na stranom jeziku
- utjecati na razvoj samostalnosti djeteta, njegovog mišljenja, odlučivanja, djelovanja te sposobnosti samopoticanja i samoaktivnosti u svim područjima djelovanja

Planiramo ostvariti prethodno navedene zadaće igrom i učenjem kroz igru kao temeljnom aktivnošću djeteta predškolske dobi, situacijskim, spontanim usvajanjem bez opterećenja i neprirodne situacije, raznovrsnim glazbeno-scenskim aktivnostima, interaktivnim učenjem raznovrsnim medijskim, audio-vizualnim pomagalima, povezivanjem s vanjskim ustanovama (lokalnim i šire te međunarodnim), spontanim igrama i aktivnostima te svim raspoloživim metodama rada maksimalno poštujući dob i razvojne karakteristike svakog pojedinog djeteta uz poticanje izražavanja individualnosti djeteta i njegovih potreba.

Namjena programa

Programi su namijenjeni djeci u dobi od četiri godine do polaska u školu. Uključiti se mogu djeca polaznici programa vrtića, kao i sva ostala djeca s područja Grada Kastva.

Planom upisa predviđeno je upisati do osam djece po skupini.

3. Materijalni uvjeti

Prostor koji nas okružuje utječe na naše osjećaje, razmišljanja, ponašanja i kvalitetu života. On nam može olakšati ili otežati sve što radimo. Materijalni uvjeti, prostorno i materijalno okruženje izravan su odraz odgojne filozofije ustanove. Okruženje je povezano s kvalitetom odgojno obrazovnog rada, autonomijom učenja djece i radnim uvjetima djelatnika ustanove.

Uređivanje i oplemenjivanje vanjskog i unutarnjeg prostora navode se u Godišnjem planu i programu već godinama. Razlog tome nije nezadovoljavanje zadataka definiranih Planom i

programom prijašnjih godina, već shvaćanje materijalnog konteksta kao živog organizma koji se mijenja usporedno s promjenom svojih korisnika.

Stvaranje primjerenih uvjeta za odgojno obrazovni rad podrazumijeva osiguravanje osnovne opreme, didaktičkih sredstava i drugih pomagala. Iz godine u godinu promišljamo i planiramo uređenje prostora kvalitetnim, ne nužno i skupim materijalima, prvenstveno prirodnim, lakim za održavanje i estetski prihvatljivim.

Materijalno uređenje vrtićkih prostora izvor je učenja. Unutarnji i vanjski prostori Dječjeg vrtića Vladimir Nazor pedagoški su promišljeni i imaju znatan obrazovni potencijal.

Pri strukturiranju soba boravaka djece glavna je misao, kako prošlih godina, tako i u ovoj pedagoškoj godini, prostor urediti funkcionalno i po mjeri djeteta. Prostor svake odgojne skupine podijeljen je na manje prostorne cjeline, u kojima su materijali ponuđeni pregledno i logično. Manje cjeline, centri nisu statični, mijenjaju se ovisno o potrebama i interesima djece.

Bogatstvo i promišljenost izbora materijala potiče djecu na otkrivanje i rješavanje problema, na postavljanje hipoteza, istraživanje, eksperimentiranje i slične aktivnosti.

Vanjski prostor također je u funkciji djece. Svi objekti imaju uređene vanjske prostore. Ovisno o vremenskim prilikama, vanjski prostori koriste se funkcionalno usporedno ili umjesto soba boravaka. Cilj nam je maksimalno povezati funkcije unutarnjih i vanjskih prostora, promišljati o aktivnostima te boravke na vanjskom prostoru u potpunosti prožeti odgojno obrazovnim komponentama.

Važno je napomenuti da pod širim shvaćanjem vanjskog prostora shvaćamo i djelove Grada Kastva. Naša misija i vizija dio su svakodnevice, aktivni smo članovi zajednice. Djeca naših skupina često su viđena na istaknutim gradskim lokacijama, Crekvini, Lokvini, šumi Lozi itd.

U ovom poglavlju razrađujemo **kvalitativno unapređenje materijalnog konteksta.**

Operacionalizacija prioritetnog područja unapređenja

Unaprijediti sigurnost i organizaciju boravka djece na vanjskom prostoru	- izraditi protokole o sigurnosti djece na vanjskom prostoru - primijeniti stavke protokola, evaluitrati ih i mijenjati po potrebi - uređene prostore Grada Kastva koristiti kao materijalni kontekst u funkciji odgojno-obrazovnog procesa - na vanjskom prostoru vrtića stvarati uvjete kako bi se što više svakodnevnih aktivnosti s djecom prenijelo na vanjski prostor
Unapređenje materijalnog kontekst odgojno-obrazovnog rada	- redovito upotpunjavati dječje centre s novim didaktičkim materijalima - pratiti dječje potrebe, mogućnosti i interese te dopunjavati centre - materijalni kontekst mijenja se kroz funkciju odgojno-obrazovnog rada - materijalni kontekst je fleksibilan, ovisi o interesu djece i funkciji

4. Odgojno-obrazovni rad

Shvaćanje djeteta kao cjelovitog bića i subjekta vlastitog odgoja i obrazovanja podrazumijeva mogućnost djetetovog aktivnog sudjelovanja u promišljanju, ostvarivanju i evaluaciji kurikiluma. Prilikom oblikovanja odgojno-obrazovnog rada u Dječjem vrtću Vladimir Nazor polazi se od inicijative djece i samoorganizacijskih potencijala njihovih aktivnosti. Omogućavanje izbora različitih sadržaja i odabira djece i odraslih pri oblikovanju vlastitih aktivnosti potiče zdrav razvoj, razvoj autonomije, identiteta, samopoštovanja i samoostvarenja.

U navedenim prioritetnim područjima unapređenja moguće je prepoznati i shvaćanje djeteta kao aktivnog, znatiželjnog i kompetentnog bića koje ima potrebu organizirati svoje socijalno okruženje ovisno o vlastitoj kulturi, potrebama i pravima.

Sva navedena prioritetna područja unapređivat će se kroz odgojno obrazovni rad:

- **Vanjski prostor staviti u funkciju sigurnog konteksta učenja**
- **Povećavati kvalitetu suradnje s roditeljima**
- **Nastaviti s praksom kritičkih refleksija**

Operacionalizacija prioritetnih područja unapređenja

Vanjski prostor staviti u funkciju sigurnog konteksta učenja	- utvrditi sigurnosne mjere prilikom korištenja vanjskog prostora - poticati promišljanja i unošenja novog fundusa prirodnih materijala na vanjskim prostorima (voda, glina, zemlja, drvo, kamen) - promišljati i unositi neoblikovani materijal za aktivnosti istraživanja, konstruiranja i eksperimentiranja (bambus, žica, trupci, obluci, cijevi) - poticati istraživanje materijala i korištenje istog materijala u više različitih funkcija (istraživanje, izražavanje, igra) - analiza aktivnosti na vanjskom prostoru (način druženja i međusobno suradničko učenje, stupanj samoorganiziranosti, neovisnosti, odgovornosti autonomije učenja, integrativnost učenja, primjene pravila)
Povećavati kvalitetu suradnje s roditeljima	- redovito pratiti potrebe roditelja i i pronalaziti optimalne načine njihova zadovoljavanja - redovito provoditi komunikacijske roditeljske sastanke

Nastaviti s praksom kritičkih refleksija	- provodit će se kritičke refleksije s ciljem unapređenja načina komunikacije s djecom, kompetencija, intelektualne razine aktivnosti, jačanja metakognicije kod djece, razvijanje kritičkog mišljenje te oblikovanja materijalno-socijalnog konteksta

5. Njega i skrb za tjelesni rast i zdravlje djece

U području njege i skrbi važno je krenuti od segmenta sigurnosti djece kao preduvjeta kvalitetnog rada vrtića. Potrebno je kontinuirano osiguravati maksimalne uvjete sigurnosti djece tijekom boravka u ustanovi i to osiguravanjem materijalno-organizacijskih uvjeta rada i stručnom osposobljenošću djelatnika.

Sigurnost djece nikada nije bila upitna u Dječjem vrtiću Vladimir Nazor. Vrtić je donio *Sigurnosni i zaštitni program i protokol postupanja u kriznim situacijama* s ciljem povećanja sigurnosti u dječjem vrtiću. Program je prihvaćen na sjednici Odgajateljskog vijeća 16. ožujka 2011. Donošenjem ovog programa omogućeno je pravovremeno i efikasno reagiranje na situacije koje ugrožavaju sigurnost i utvrđeni su načini i postupci reagiranja u rizičnim situacijama. Novi Sigurnosni i zaštitni program i protokol postupanja u kriznim situacijama u trenutno je u postupku donošenja.

Osim navedenih prioritetnih područja, kada govorimo o njezi i skrbi za tjelesni rast i razvoj djece, ovdje moramo navesti i važnu zadaću podizanja svijesti o zdravim navikama. Pored usvajanja elemenata osobne higijene (pranje ruku i zuba) izdvajamo i podizanje svijesti o važnosti fizičke aktivnosti. Unazad nekoliko godina na raspolaganju nam je školska dvorana i tjelesni odgoj djece uz profesionalne trenere.

Kako je ovo područje blisko vezano uz područje odgojno-obrazovnog rada, tj. elementi tih područja se prožimaju i nadopunjuju, istaknut ćemo plan unapređivanja elemenata prioritetnih područja kroz njegu i skrb za tjelesni rast i zdravlje djece.

Prioritetna područja unapređenja njege i skrbi za tjelesni rast i zdravlje djece u Dječjem vrtiću Vladimir Nazor u ovoj pedagoškoj godini su:

- **Nastavak kontinuiranog uključivanje zdravstvene voditeljice u rad svih skupina (krorektivna gimnastika)**
- **Kontinuirano uključivanje zdravstvene voditeljice u odlaske na duže vanjske aktivnosti**
- **Briga o zubima**

Operacionalizacija prioritetnih područja unapređenja

Nastavak kontinuiranog uključivanje zdravstvene voditeljice u rad svih skupina (krorektivna gimnastika)	- napraviti ustroj i dogovor s odgajateljima o vremenskom, prostornom i sadržajnom ostvarenju vježbanja - upoznati roditelje o vremenu, sadržaju i važnim ciljevima ostvarenja sistemskog vježbanja djece - pratiti i usklađivati postupke rada s djecom u dogovoru s odgajateljima, roditeljima i djecom - prikupiti različite vježbe u dogovoru s fizijatrom, pedijatrom u slučaju individualnih potreba pojedine djece - vježbanje s djecom provoditi i na vanjskom prostoru - prema uočenim potrebama provoditi individualno vježbanje s pojedinom djecom - evaluirati, raspraviti, usklađivati i dopunjavati postupke, ustroj i sl.

Kontinuirano uključivanje zdravstvene voditeljice u odlaske na duže vanjske aktivnosti	- prisustvo zdravstvene voditeljice nužno je prvenstveno iz sigurnosnih razloga (ozljede djece, akutna stanja) - praćenje psiho-fizičkog stanja djece - osmišljeno provođenje vremena tijekom vanjskih aktivnosti
Briga o zubima	- napraviti ustroj i dogovor s odgajateljima o vremenskom, prostornom i sadržajnom ostvarenju projekta - upoznati roditelje o vremenu, sadržaju i važnim ciljevima ostvarenja projekta - pratiti i usklađivati postupke rada s djecom u dogovoru s odgajateljima, roditeljima i djecom

6. Naobrazba i usavršavanje odgojnih djelatnika

Obrazovanje odgajatelja zbog složenosti posla, odnosno slojevitosti zadaća u ostvarivanju ciljeva i provođenju suvremeno koncipiranog predškolskog odgoja zahtjeva cjeloživotno učenje. Neka područja koja su u današnjim vremenima nužna i ulaze u područje temeljnih kompetencija odgajatelja (poput komunikacije s roditeljima ili razvijanje komunikacijskih vještina) nisu bila zahvaćena njihovim formalnim obrazovanjem, stoga je razvidna potreba za stručnim usavršavanjem odgajatelja. Važno je odgajatelji i stručni suradnici prate nova dostignuća i saznanja u svojoj struci, budu u tijeku sa strukom. Također, važno je da se odgajatelji koje vode specijalizirane programe usavršavaju u onim znanjima i vještinama potrebnim za vođenje programa.

Vizija stručnog usavršavanja našeg vrtića usmjerena je na:

1. Aktivno učenje: u odnosu na aktivno učenje primjenjivati transakcijsko načelo učenja i primjenu novih znanja i strategija u vlastitoj praksi
2. Kontinuirano usavršavanje: primjenjivati načelo cjelovitosti; nadograđivati ciljeve i sadržaje koji su proizašli iz vlastite prakse
3. Učenje za sve sudionike: organizirati stručno usavršavanje za sve sudionike ravnomjerno; dio stručnog usavršavanja utvrditi kao obavezno za sve sudionike, a dio ponuditi kao fakultativno s ciljem zadovoljavanja različitih interesa
4. Razmjenu iskustava s vrtićima: tendencija umrežavanja s vrtićima u Hrvatskoj i Sloveniji te razmjena stručnih iskustava kroz refleksivne praktikume, organiziranje stručnih ekskurzije, uključivanje istaknutih praktičara
5. Samoprocjenu kroz refleksivnu praksu: nastaviti s praksom refleksivne prakse te kontinuirano raditi na tome da stručni suradnici i odgajatelji izgrađuju razumijevanje, jasnoću mišljenja i izoštravanje stavova. Kontinuirano raditi na stručnom argumentiranju refleksije, diskusiji i otvorenoj komunikaciji između odgajatelja i stručnih suradnika.

7. Suradnja s roditeljima

Dječji vrtić Vladimir Nazor sustavno prikuplja dokumentaciju koja omogućuje promatranje i bolje razumijevanje različitih segmenata odgojno-obrazovnog procesa, kvalitetu odgojno-obrazovnih intervencija odgajatelja, olakšava procjenjivanje aktualnog znanja i razumijevanja djece te modificiranje složenosti ponuđenih materijala i aktivnosti. Dokumentacija omogućuje posredovanje različitih segmenata odgojno-obrazovnoga procesa roditeljima. Olakšava razumijevanje djeteta i njegova odgoja i obrazovanja pa predstavlja temelj izgradnje partnerstva s roditeljima i doprinos razvoju njihovih roditeljskih kompetencija.

Suradnja s roditeljima će se provoditi kontinuiranom uzajamnom usmenom i pismenom komunikacijom, putem zajedničkih i komunikacijskih roditeljskih sastanaka, individualnih informacija, kojima će se po potrebi priključiti i članovi stručnog tima u vidu što jasnijeg uvida roditelja u odgojno-obrazovni rad koji se provodi unutar ustanove.
Mogućnost je sudjelovanja roditelja na edukativnim predavanjima, kreativnim radionicama, izložbama, druženjima, svečanostima, zajedničkim izletima te sudjelovanja roditelja u planiranju i provedbi različitih djelatnosti i sl.
Svaka odgojna skupina ima roditelja predstavnika u Vjeću roditelja. Vijeće roditelja je savjetodavno tijelo ravnateljice, a sastoji se od predstavnika roditelja svake odgojne skupine. Roditelji su naši istinski partneri, njihovi prijedlozi neposredno utječu na naš rad.

Ovakvim načinom suradnje roditelji ostvaruju pravo na sudjelovanje u izvanobiteljskom odgoju djeteta.

8. Suradnja s vanjskim ustanovama

Dječji vrtić Vladimir Nazor ima praksu kvalitetne suradnje s vanjskim ustanovama različitih profila vezanih uz odgoj i obrazovanje, odnosno djelatnost vrtića. U narednim godinama suradnja sa sljedećim ustanovama se nastavlja i unapređuje:

- ustanovama zdravstvene zaštite, radi prevencije i provedbe zdravstvenog odgoja (Nastavni zavod za javno zdravstvo, Crveni križ, pedijatrijske i stomatološke ordinacije)
- ustanovama socijalne skrbi (u slučaju potrebe), radi pravodobnog uključivanja djeteta i njegove obitelji u posebne rehabilitacijske programe
- drugim državnim tijelima, ustanovama ili službama, naročito onima koje skrbe o odgoju i obrazovanju (Grad Kastav, Turistička zajednica Grada Kastva, Filozofski fakultet u Rijeci, Učiteljski fakultet u Rijeci, raznovrsne predškolske ustanove koje primjenjuju programe ranog usvajanja stranog jezika u zemlji i inozemstvu, Upravno vijeće Dječjeg vrtića Vladimir Nazor, Osnovna škola "Milan Brozović", vrtići s područja Republike Hrvatske i inozemstva)
- tijelima, ustanovama ili organizacijama koje pružaju stručno usvršavanje voditelja odgojnih skupina ili skrbe o njemu (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Agencija za odgoj i obrazovanje)
- kulturne ustanove i organizacije (knjižnice, muzeji)
- sportske udruge (lokalna i regionalna razina)

9. Vrednovanje programa

Dječji vrtić Vladimir Nazor usmjeren je na osiguravanje visoke razine kvalitete odgojno-obrazovne prakse te kvalitetu na svim razinama (okruženje, ozračje, vođenje, odnosi, komunikacija, uvjerenja, vrijednosti, ponašanja itd.). Obveza je svakog djelatnika vrtića raditi na poboljšanju, rastu i unapređivanju kvalitete svog područja.

Odgojno-obrazovni proces zahtjeva stalno unapređivanje i osuvremenjivanje, ali i analiziranje postojeće prakse odnosno uočavanje i isticanje dobrih primjera i kritičkih točki. Stalna promišljanja, diskusije i evaluacije su nužne.

Kvaliteta ustanove razvojna je kategorija, promjenjiva je i ne znači da je jednom postignuta kvaliteta jamstvo njezine trajnosti. Na održavanju kvalitete potrebno je konstantno raditi. Preduvjet osiguranja kvalitete i za kvalitetno samovrednovanje jest osiguranje organizacijske strukture unutar ustanove koja je zadužena za provedbu samovrednovanja i praćenja procesa osiguravanja kvalitete ustanove- tima za kvalitetu.

Sukladno državnim aktima ustanove u kojima se provodi predškolski odgoj i obrazovanje dužne su pratiti kvalitetu rada. Proces praćenja i vrednovanja možemo razlomiti na vanjsko vrednovanje i samovrednovanje.

9.1. Vanjsko vrednovanje

Oblici vrednovanja	**Nositelj zadatka**
Utvrđivati kvalitetu obrazovnih postignuća prema unaprijed poznatim i međusobno usklađenim kriterijima	-Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta -Ured državne uprave: služba za društvene djelatnosti -Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja -osnivač Grad Kastav -Agencija za odgoj i obrazovanje

Vrtić je bio uključen u program Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje te će, povezano s tim, tim za kvalitetu nastaviti svoj rad koji će biti usklađen sa smjernicama Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

9.2. Unutarnje vrednovanje

Unutarnje je vrednovanje iznimno važno za svaku ustanovu zbog dinamičnosti kurikuluma koji je ovisan o nizu čimbenika: veličine, uvjeta, lokacija, vizija, ljudskih potencijala, osnivača, ustroja itd. Svakako prvenstveno treba utvrditi referentnu točku u odnosu na koju se unutarnja procjena čini. Osim zajedničkih standarda i unaprijed dogovorenih kriterija, dječji vrtić ima i vlastite kriterije vrednovanja.

Predmet vrednovanja	**Oblici vrednovanja**	**Nositelj zadatka**
Opisno vrednovanje napredovanja djece i uspješnosti zadanih ishoda	- pedagoška dokumentacija odgojno-obrazovne skupine - razvojne mape djece - ostala dokumentacija odgojitelja i bilješke - komunikacija odgajatelj-roditelj -fotomaterijal, videozapisi i audiozapisi	odgajatelji
Zadovoljstvo uslugama i prijedlozi za poboljšanje	-interne ankete zadovoljstva roditelja -prijedlozi roditelja za poboljšanje kvalitete vrtića	roditelji, Vijeće roditelja
Kvaliteta odgojno-obrazovnog procesa i prijedlozi za unapređenjem prakse Sustavno rasvjetljavanje stanja u ustanovi, ustanovljavanje pozitivnih postignuća, detektiranje problema i predlaganje strategija njihova rješavanja te unapređivanja postojećeg stanja Procesi, odnosi i uvjeti unutar	- kontinuirane stručne refleksije, samovrednovanje	stručni suradnici, ravnateljica

kojih se ostvaruje odgojno-obrazovni proces		
Procjenjivanje kvalitete odgojno-obrazovnog procesa s ciljem poboljšanja istog	evaluacija odgojno-obrazovnog procesa: a) -u cjelini -pojedini segmenti (prava djece, roditelja, inkluzija djece s posebnim potrebama itd.) b) -na razini cijele ustanove -na razini ciljane skupine unutar ustanove (objekt, odgojna skupina, odgajatelj, roditelj)	odgajatelji, stručni tim, ravnateljica
Na temelju podataka i zaključaka iz godišnjih izvješća stvoriti smjernice za unapređenje odgojno-obrazovnog procesa	godišnja izvješća	stručni suradnici
Na temelju sabranih podataka i zapažanja članova stručnog tima analizirati postojeće stanje te po potrebi mijenjati i podizati kvalitetu	praćenja i izvješća članova stručnog tima	članovi stručnog tima
Vrednovanje kvalitete na svim razinama	kontinuirana timska rasprava o kvaliteti s jasno definiranim indikatorima kvalitete	Tim za kvalitetu

Praćenje i vrednovanje je važno svim ključnim sudionicima procesa: ravnateljici kao voditeljici ustanove, odgajateljima, stručnim suradnicima i ostalim djelatnicima ustanove, roditeljima djece, Upravnom vijeću i lokalnoj zajednici.

10. Financiranje programa

Programi	Izvor sredstava
Redoviti programi	- iz proračuna Grada Kastva - od roditelje djece koja polaze vrtić - iz proračuna Republike Hrvatske - iz proračuna gradova i općina koji sufinanciraju smještaj djece s njihovih područja
Kraći programi učenja stranih jezika	- od roditelja
Program predškole	- iz proračuna Grada Kastav - iz proračuna Republike Hrvatske
donacije	

Financijska sredstva koja su do sada bila na raspolaganju zadovoljavala su potrebe izvedbe programa. Računamo da će tako biti i u ovoj pedagoškoj godini. Kvaliteta programa primarno ovisi o izvoditeljima, tj. o kvalitativnim komponentama no nužan je i dobar materijalni kontekst.

11. Zaključak

Ove smo se pedagoške godine usmjerili na unapređenje organizacijskih uvjeta, kvalitete odnosa i materijalnog konteksta na unutarnjem i vanjskom. Ta su područja proizašla iz cjelogodišnjeg promišljanja i samorefleksija. Naravno, to ne znači da druga područja nisu bitna i da ih ne treba unapređivati, no na njih ćemo se usmjeriti u dolazećim godinama.

Otvorenjem novog objekt – Kastafskih sardelica – u redovite smo programe upisali svu djecu s područja grada Kastva, ali i šire. Time smo si zadali zadatak još intenzivnije raditi na unapređenju kvalitete svih objekata ustanove i ustanove u cjelini.

Svi odgojno-obrazovni programi usmjereni su na zadovoljavanje osobne, emocionalne, tjelesne, obrazovne i socijalne dobrobiti djeteta. Temelj planiranja i realizacije programa je uvažavanje djeteta kao cjelovitog bića, istraživača, socijalnog subjekta i aktivnog građanina zajednice.

U Dječjem vrtiću Vladimir Nazor materijalne uvjete redovito kontinuirano unapređujemo. Važno nam je osigurati optimalne uvjete za izvođenje programa. Svi prostori vrtića, unutarnji i vanjski, pedagoški su promišljeni i imaju kvalitetan odgojno- obrazovni potencijal.

Kroz odgojno-obrazovni rad pokušat ćemo unaprijediti sva navedena prioritetna područja unapređenja. Nastojat ćemo kontinuirano osnaživati obrazovni potencijal vanjskog prostora, unutarnje prostore fleksibilno mijenjati u skladu s dječjim interesima. U promišljanju o tome pomoć će nam i kritičke refleksija, čiju praksu planiramo nastaviti i ove godine.

Također ćemo nastojati povećati kvalitetu suradnje s roditeljima, posebno jer smo otvorenjem novog objekta, dobili i mnogo novih roditelja.

Zdravstvena voditeljica planira se i dalje neposrednije uključivati u dnevne aktivnosti djece, u duže vanjske aktivnosti i izlete te voditi brigu o zubima. Aktivnosti koje će zdravstvena voditeljica provoditi proizlaze iz pretpostavke da su zdravlje i zdrave navike preduvijet uspješnog odrastanja.

Na planu naobrazbe i usavršavanja odgojno-obrazovni djelatnici pratit će nova dostignuća i spoznaje u struci. Djelatnici koji imaju posebne interese imaju mogućnost usavršavati se u područjima svojih interesa.

Suradnja s roditeljima će se provoditi kontinuiranom uzajamnom usmenom i pismenom komunikacijom, putem zajedničkih i komunikacijskih roditeljskih sastanaka, individualnih informacija, kojima će se po potrebi priključiti i članovi stručnog tima u vidu što jasnijeg uvida roditelja u odgojno-obrazovni rad koji se provodi unutar ustanove. Ravnateljica će nastaviti sazivati Vijeće roditelja.

Dječji vrtić Vladimir Nazor ima praksu kvalitetne suradnje s vanjskim ustanovama različitih profila vezanih uz odgoj i obrazovanje, odnosno djelatnost vrtića.

Praćenje i vrednovanje je nužno svim ključnim sudionicima procesa: ravnateljici kao voditeljici ustanove, odgajateljima, stručnim suradnicima i ostalim djelatnicima ustanove, roditeljima djece, Upravnom vijeću i lokalnoj zajednici.

Računamo kako će financijska sredstva s kojima raspolažemo biti dostatna za održavanje i podizanje kvalitete.

Vjerujemo kako ćemo kontinuiranim ulaganjem profesionalnog napora uspješno ostvariti još jednu pedagošku godinu, posebno u odnosu na novi objekt Kastafske sardelice.

Na temelju članaka 15, stavka 4 Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN, 10/97, 107/07 i 94/13) Upravno vijeće na sjednici održanoj dana 16. rujna 2016. godine donosi Kurikulum Dječjeg vrtića Vladimir Nazor za pedagošku 2016./2017. godinu.

Predsjednica Upravnog vijeća:

dr. sc. Zorina Pinoza Kukurin

Ravnateljica:

Helena Ninković Budimlija, prof.

KLASA: 601-02/16-01/01
UR. BROJ: 2170/05-54-01-16-02